

Euskara, generoa, klasea eta jatorria gurutzatzen diren lekua' izenburupean, uztailaren 13 eta 14an, Usurbilen jardunaldia egin zuen Jakinek, UEU eta Usurbilgo Udalarekin batera partekatzen duen hitzarmenaren baitan. 11 aditu eta arituren gogoeta eta bizipenak entzun eta harilkatu ziren bertan, ehundik gora laguneko jendarte baten aurrean. Nork bere eremutik egin zuen ekarpena. Guztiok, gaur eta hemen, herritarron arteko harremanaren edo harreman ezaren nolakotasunari begiratu genion. Ze harreman ditugun, ze botere sare, ze menderakuntza eta ze ahalduntze. Izan ere, hizkuntzen arteko harremana, klase sozialen artekoa, generoen artekoa eta migrazioaren baitakoak bizikidetzaren jokalekuan jokatzen dira. Horien nolakotasunak herria egiteko geure moduez zerbait esaten digute. Izan ere, lau tasun horiek –gutxienez– elkar harilkatzen dute, lotu, nahastu eta gurutzatu, bai gutako bakoitzarengan eta baita kolektiboki ere. Mataza hori aztertzeke eta askatzeko, elkarguneko feminismoaren pentsamendu eta praktika lerroa proposatzen dugu, hain zuzen, barreneko botere-harreman eta eskubide-privilegio jokoa argira ekartzeko eskaintzen duen begirada konplexu eta saretu hori baliagarria zaigula uste dugulako.

Jardunaldiak berak ere esan dezake zerbait herria egiteko moduz. Esate batera, hizkuntzen harremanaz. Hain zuzen, euskaraz, kitxuaz, woloferaz eta galegoz hitz egin zen, eta guztien arteko lokarria euskara izan zen. Eta lokarri ezinbesteko ere izan ziren jendartetik euren burua boluntario eskaini zuten itzultzaile-xuxurlatzaileak. Bi elementu horiek asko esaten dutelakoan gaude. Alegia, hizkuntz aniztasuna errealitate bat da eta, hala ere, posible da elkar ulertzea. posible da elkar ulertzea hizkuntza hegemonikorik hegemonikoki erabili gabe eta hegemoniko ez diren hizkuntzei leku hegemonikoa emanez. posible da elkar ulertzea euskaratik pasatuz. Horretarako nahikoa da euskara duenak besteari emateko prestasuna izatea, alegia, ez duenari belarrira xuxurlatuz itzultzea. Xuxurlaren bide hori ez da berria, ez dugu guk asmatu, jakina, feminismoaren baitan izena eta guzti du: 'gertutasunaren feminismoa'. Izan ere, inori belarrira ulertzeko gai ez den hori bere hizkuntzara itzultzeak, ekintza intimo horrek baditu, ulermena eta

komunikazioa ahalbidetzeaz gainera, bestelako inplikazio batzuk: bestela, agian, inoiz hitz egin edo ezagutuko ez zenukeen 'beste' hori ezagutzea. Hau da, bestea gu egitea, gu bestean egitea. Tal-detasuna lantzea. Herria egitea.

Beraz, formak (estetikak) eta edukiak (etikak) bat egin zuten Usurbilen.

Horrekin loturik, jakintzaren gaineko begirada zabaltzen ere saiatu ginen. Zer den jakintza eta zer ez zientzia positiboek eta epistemologia liberalek oso ondo zedarritua dute. Adituak eta boterea dira jakintza dutenak. Feminismoak, beste batzuen artean, honetan ere egin du ekarpenik: jakintza, liburuetan adina (akademian, boterean), gorputzetan dago (bizipenetan). Alegia, bizitzen dugun horretan, sufritzen dugun horretan eta antolatzen ditugun erresistentzia horietan ere badago jakintza, geure autoetnografiatan. Hain zuzen, hori jakintza denik ukatzen zaigun eremu horretan. Horregatik, 11 hizlariak bizipenetatik aritu ziren; baina 11 horietatik lau bereziki, propio hala eskatuta, antropologian 'bizi ibilbidea' deitzen zaion errelatua egin baitzuten. Eta, gainontzeko zazpi adituek aletutako hizkuntza, generoa, klase soziala eta jatorria kontzeptuen gaineko gogoetek gorputza hartu zuten lau arituen (eta adituen) bizi esperientziaren kontaketa.

Izan ere, María Reimóndezek Usurbilen esan bezala, zentratzeko eta perspektiba kritikoa izateko, ezinbestekoa da geure buruak deskolonizatzea eta deszentratzea, arautzat jartzen diguten horri intsumiso izan eta berriro geure baitatik zentratzeko.

Reimóndezek gainera, Idurre Eskisabel, Mari Luz Esteban, Ignazio Aiestaran, Itziar Gandarias, Amelia Barquín, Petra Elser, Tarana Karim, Jessica Chalampunte, Aminata Diop Seck eta nik neuk jardun genuen. Nork bere eremutik urrats bat aurrera eman nahian, eremu berri bat zabaldu nahian, galdera berriak mahaigaineratu nahian. Guztien hitzaldiak artikulu bihurtuak dituzu zenbaki honetan. Bai eta egin ziren bi mahai-inguruetan esan zenaren entresaka bat ere. Unai Iturriaga ez zen bertan izan, baina ohiko duenez, kontrazalean bere begirada ironikoarekin egiaren bat edo beste badakar argira.

Zenbakia osatzeko, Miren Artetxek, Henrike Galarzak, Txerra Rodrigozezek eta Ignazio Aiestaranek gaurkotasanari botatako begirada zoliak dituzu bilduak *Egunen gurgpilean* sailean.